

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ประเทศที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมั่นคงได้ให้ความสำคัญต่อการสนับสนุน และวางแนวทางพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) ให้แข็งแกร่งอย่างต่อเนื่อง เพราะทราบถึงความสำคัญของ SMEs ในการที่เป็นแหล่งรองรับแรงงานจำนวนมาก เป็นแหล่งสร้างมูลค่าเพิ่มของทรัพยากรให้กับระบบเศรษฐกิจ และมีการปรับตัวต่อการผันผวนทางเศรษฐกิจได้ดีกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ในปี 2552 การผลิตภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย ร้อยละ 98 ส่วนใหญ่จะเป็น SMEs มีผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระบบกว่า 2.8 ล้านราย ซึ่งคิดเป็น 99.7% ของธุรกิจทั้งหมดของประเทศ สามารถรองรับแรงงานได้ถึงร้อยละ 80-90 ของประชากรทั้งประเทศ และคิดเป็นร้อยละ 37.9% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) หรือคิดเป็นมูลค่าเงินถึง 3.44 ล้านล้านบาท อีกทั้งคิดเป็น 28.9% ของสัดส่วนการส่งออกมีมูลค่าประมาณ 1.691 ล้านล้านบาท (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2553 : ออนไลน์) ในอดีตรัฐกลับมุ่งเน้นและให้ความสนใจในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มากกว่า ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาฉบับต่างๆ ทำให้ SMEs ของไทยต้องประสบกับข้อจำกัดหลายๆ ด้าน อาทิ การเข้าถึงและการจัดสรรเงินทุนและทรัพยากร การไม่สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากขาดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการขาดการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการแข่งขัน (องค์กรพัฒนาคุณภาพไทย, 2553 : ออนไลน์) แต่ในปัจจุบันรัฐมีนโยบายให้การสนับสนุนธุรกิจ SMEs แบบครบวงจรไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจ้างงาน การกระจายรายได้สู่ชุมชน การปรับโครงสร้างการผลิตให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้มีการกระจายตัวของ SMEs ทั่วประเทศเพื่อความเจริญจะไม่ได้กระจุกตัวอยู่แต่ในเมืองใหญ่หรือในเขตอุตสาหกรรม อีกทั้งวางนโยบายในการเปิดการค้าเสรีกับกลุ่มอาเซียนหรือกลุ่มเอเปกอีกด้วยเพื่อเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งและเป็นกลไกการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศ (สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน, 2553 : ออนไลน์)

จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย และเป็นหน่วยเศรษฐกิจใหญ่ของประเทศ มีจำนวนผู้ประกอบการ SMEs ทั้งหมด 5,874 ราย (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2553ก: ออนไลน์) และมี SMEs ที่จดทะเบียนนิติบุคคลใน

รูปแบบบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนกว่า 4,083 ราย (สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้า กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2553ข : ออนไลน์) โดยที่สถานประกอบการเหล่านี้ จะต้องจัดให้มีการทำรายงานทางการเงินสำหรับประเภทธุรกิจของตน ปัญหาส่วนใหญ่ของงบการเงินในธุรกิจ SMEs จังหวัดเชียงใหม่ก็คือ การเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญในงบการเงินยังไม่เพียงพอ รายการในงบการเงินไม่ครบถ้วนทำให้ข้อมูลทางการเงินของ SMEs ไม่สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่แท้จริงได้ (สวัสดี หากิน, 2552) ทั้งนี้ทักษะทางวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดทำงบการเงินก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงิน หากพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 เรื่องทักษะทางวิชาชีพ (International Education Standards for Professional Accountants: IES3 Professional Skills) ทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีประกอบไปด้วยทักษะ 5 ด้าน คือ ทักษะด้านปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ และหากนักบัญชีมีทักษะทางวิชาชีพครบทั้ง 5 ด้านแล้ว ก็จะทำให้ให้นักบัญชีเกิดความเชี่ยวชาญในงานที่ทำ และยังสามารถส่งให้งบการเงินที่จัดขึ้นมามีคุณภาพอีกด้วย

จากมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีชี้ให้เห็นว่าสิ่งที่เพิ่มศักยภาพ หรือความสามารถของนักบัญชีในการจัดทำงบการเงินให้มีคุณภาพก็คือ การที่นักบัญชีมีทักษะครบถ้วน หรือเพิ่มพูนความรู้ทักษะที่ขาดหายไปอย่างสม่ำเสมอ แต่ในปัจจุบันยังพบว่ายังขาดข้อมูลความต้องการของนักบัญชีในการพัฒนาทักษะแต่ละด้าน (รัชนี แสงศิริ, 2544) ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนานักบัญชีเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาชีพบัญชีของตนเองให้มีศักยภาพ และนำความสามารถมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ธุรกิจ

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาความต้องการของนักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดเชียงใหม่ในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะวิชาชีพของนักบัญชีเพื่อเพิ่มศักยภาพในวิชาชีพ ความรู้ ความสามารถ ในอนาคต

นิยามศัพท์

ความต้องการพัฒนา หมายถึง ความต้องการภายในเพื่อพัฒนาส่วนบุคคล ความต้องการของบุคคลที่จะเจริญเติบโต พัฒนาและใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ด้วยการแสวงหาโอกาส และการเอาชนะความท้าทายใหม่ ๆ

ทักษะทางวิชาชีพ หมายถึง ความสามารถประเภทต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการนำความรู้ทางวิชาชีพ ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อมทางวิชาชีพ (คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี, 2550) ซึ่งทักษะทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีประกอบด้วย ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการสื่อสาร และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ

นักบัญชี หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ในการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนก และทำสรุปข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงิน

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ประกอบด้วยกลุ่มธุรกิจ 3 กลุ่ม ได้แก่ กิจการการผลิต กิจการการค้า กิจการบริการ ซึ่งมีมูลค่ารวมของสินทรัพย์และการจ้างงานตามจำนวนหรือเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องการกำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2545 อาศัยอำนาจพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543 ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม